

Aktivitetsoversigt for medlemsåret 2013-2014



Nye temaer på vores hjemmeside

Vi får løbende nye temaer på vores hjemmeside www.livogdoed.dk. I 2013 og starten af 2014 havde vi bl.a. fokus på de følgende emner:

Børn og døden

Temaet "Børn og døden" fokuserer på, hvordan man kan tale med børn om døden, og siden henvender sig derfor især til voksne (forældre, lærere, pædagoger m.fl.). I temaet kan man bl.a. læse om børns forståelse af døden på forskellige alderstrin, om børn og begravelser samt om, hvordan man kan hjælpe børn, der er i sorg.

Digital arv

Når du dør, vil du ofte efterlade dig en digital arv i form af billeder, e-mail, elektroniske dokumenter (fx i e-Boks), Facebook, personlig computer (PC) osv. Temaet "Digital arv" fortæller om forskellige muligheder for, hvordan man kan håndtere sin digitale arv, fx hvis man ønsker, at ens pårørende skal have adgang til den, efter man er død.

Hvad koster en begravelse/bisættelse?

Prisen på en begravelse/bisættelse kommer ofte bag på folk, og flere spørger sig selv, hvorfor det skal være så dyrt at komme herfra, når man er død. Med temaet "Hvad koster en begravelse/bisættelse?" sætter vi fokus på, hvordan omkostningerne til en begravelse eller bisættelse kan fordele sig på forskellige ydelser og leverandører. Temaet fortæller desuden om mulighederne for diverse tilskud og begravelseshjælp.

Hvordan mindes de døde?

Det første sted, vi mindes den døde, er ved begravelsen/ bisættelsen og ved det efterfølgende mindesamvær. Denne temaside beskriver forskellige måder, man som pårørende kan mindes den afdøde i tiden efter selve højtideligheden og et eventuelt mindesamvær.



Liv&Død Prisen 2013

Festlig fejring af Liv&Død Prisen 2013

Ved en festlig reception i Landsforeningens Liv&Døds lokaler modtog Marianne Harboe og Hans Dal mandag d. 14. oktober årets Liv&Død Pris. De fik årets Pris for deres store og beundringsværdige indsats for beboerne på Danmarks hospicer. Ved receptionen i lokalerne på Nikolaj Plads i København var det formanden for Landsforeningen Liv&Død, Inge Nesgaard, der overrakte diplomet, blomster samt 10.000 kr. til de to frivillige ildsjæle.



I Inge Nesgaards tale og motivation for årets prismodtagere lød det blandt andet således:

”Liv&Død Prisen 2013 tildeles Marianne Harboe og Hans Dal for jeres store og beundringsværdige indsats for beboerne på Danmarks hospicer. I står bag den smukke antologi ’Tæt på døden, tæt på livet’ med små beretninger om holdninger, bevæggrunde og oplevelser fra frivillige ved hospicer rundt om i landet. I har søsat projektet ’Kunstnere i Hospice’, hvor en lang række musikere, sangere og fortællere har stillet sig gratis til rådighed og skabt glæde blandt både beboere og pårørende på Danmarks hospicer og i høj grad været med til at virkeliggøre ideen om, at hospice er et sted, hvor livet også skal leves. Endelig har I skabt ’Foreningen af Frivillige ved Hospice’, som har virket til inspiration og viden på mange områder, og hvorigennem der er opstået vigtige netværk på kryds og tværs.”

Man kan læse mere eller se flere billeder på vores hjemmeside: www.livogdoed.dk

Funebariet

Ny kiste til udstillingen

Landsforeningen Liv&Død har købt denne flotte og helt specielle kiste til udstillingen i Funebariet.

Kisten er lavet af den 28-årige ghaneser Eric Adjetey, der bor i Ghana, hvor han leder Ghanas første og førende ligkisteværksted. Erics bedstefar grundlagde værkstedet i 1959, og Erics familie har nu igennem 40 år produceret kister til ghanesere, der ønsker at blive begravet i spektakulære kister, som afspejler deres erhverv eller livshistorie.



Kisten, som vi har købt, er lavet på værkstedet i Ghana men er sammen med 23 andre kister blevet fragtet her til Danmark i forbindelse med sidste sommers Images Festival, der blev afholdt i henholdsvis Aarhus, Aalborg og København. Kisterne blev udarbejdet på bestilling fra festivalarrangørerne.

Ny pjece om Funebariet

Det er med glæde, at vi præsenterer og vedlægger vores nye pjece om Funebariet. Vi har længe ønsket os en ny udgave, hvor der er fokus på de målgrupper, vi får på besøg i Funebariet. Samtidig håber vi, at den vil være en appetitvækker til at gå ind på Liv&Døds hjemmeside, hvor man kan finde oplysninger om Funebariet og alt, hvad vi arbejder med i Landsforeningen Liv&Død.

Evaluering af vores rundvisninger

I forbindelse med rundvisninger i Funebariet har vi det sidste år udsendt et evalueringsskema til de personer, der booker rundvisningerne. I evalueringsskemaet, som er internetbaseret, stilles der fem spørgsmål. Formålet med evalueringerne er dels at blive klogere på, hvad vi allerede gør godt, men også at blive klogere på, om der er noget, vi kan gøre bedre.

Vi har haft 2618 gæster i Funebariet i 2013, og vi glæder os til at byde endnu flere velkommen i dette år.

Funebariets deltagelse i BUSTER Filmfestival for Børn og Unge.

Funebariet deltog i september 2013 i Buster Filmfestival under temaet "Kom tæt på døden". Vi deltog ved at lægge lokaler til Buster, der viste seks kortfilm om døden, og efterfølgende fik eleverne en mindre rundvisning i Funebariet. Her så de kister, urner og et gravsted, og vi talte om, hvordan man begraver/bisætter folk i Danmark. De fik også lov til at skrive en "sidste hilsen" på en kiste.

Buster Filmfestival havde udvalgt seks film, der blev vist uden pause. De viste film var følgende: "Tro, håb og Batman", "Når livet går sin vej", "Hund i himlen", "Den sidste rejse", "Anden, Døden og Tulipanen" og "Skatten".

Det samlede besøgstal var i alt 195 personer og bestod af skoleelever fra 2., 4. og 5. klasse med lærer. De klasser, der havde valgt at komme på besøg, arbejdede alle på en eller anden måde med temaet døden. Vi havde inden festivalen haft nogle overvejelser i forhold til, at børnene både skulle se film, forholde sig til, tale om og se kister og urner. Vi har efterfølgende fået positive tilbagemeldinger, og generelt var de meget åbne og nysgerrige og bidrog gerne med deres egne oplevelser omkring det at miste og deltage i begravelser.

Her ses et par stemningsbilleder:



Kulturnat 2013

460 gæster kiggede forbi Landsforeningen Liv&Død under Kulturnatten, som blev afholdt den 11. oktober.

Under overskriften 'Livet, døden og den grønne tråd' kunne gæsterne opleve et inspirerende indspark med foredragsholderen Catrine Engelgreen. På uformel og selvironisk vis pakkede hun aftenens foredrag ind i humoristiske anekdoter fra sit eget liv og inspirerede aftenens Kulturnatsgæster til at tro på egne evner, gå efter sine mål og overvinde angsten for at blive til grin. Herudover kunne aftenens gæster møde bandet Morten Skou Andersen & de mennesker han normalt sammenligner sig med. Morten og hans band synger på dansk, og i teksterne handler det fx om forfald, dekadence og om at forholde sig til døden.

Det var endnu engang muligt at se fotografen Trille Skjelborgs fotoudstilling 'Memento mori'. Endelig kunne man i tidsrummet 19-22 møde designeren Pia Galschiøt, der sammen med sin mand Mikkel Galschiøt Bentzen står bag den nyskabende urne, Beyond, der er lavet i støbepap og derfor er bionedbrydelig. Samtidig indeholder den en række frø, som frigives, når urnen nedbrydes. På den måde vil der vokse blomster og et træ op dér, hvor urnen er gravet ned, og livet vil så at sige blomstre igen. Under Kulturnatten viste Pia Galschiøt forskellige udgaver af urnen frem og svarede på spørgsmål om dens tilblivelse.



Livet, døden og den grønne tråd

FUNUS, FUNEBRE, FUNEBARIE
Besøg Funebariet – Danmarks eneste videncenter om død og begravelse af sin slags. Spørgsmål og svar, der skaber mere klarhed og en bedre forståelse af døden.

DEN GRØNNE TRÅD - NÅR DU IKKE ANER DIT LEVENDE RÅD
Catrine Engelgreen giver håb og mod til at tackle livets hårde stunder. Vær klar til at "do af grin"!

MEMENTO MORI
Med udstillingen Memento mori, husk du skal dø, fanger fotografen Trille Skjelborg alle lagene i sin tilgang til døden, tabet og sorgen.

MORTEN SKOU ANDERSEN & DE MENNESKER HAN NORMALT SAMMENLIGNER SIG MED
Christian V, dræbersnegle, døden. Sangene kan handle om næsten alt, når Mortens band går på scenen.

Fredag den 11. oktober 2013 kl. 18-24

Funebariet
Nikolaj Plads 27
1067 København K

www.livogdoed.dk



Projekt Little Storm siger Goddag & Farvel

Spillet Little Storm siger Goddag & Farvel

Vi har haft et samarbejde med Four Esses omkring spillet Little Storm siger Goddag & Farvel. Spillet er et samtale spil for børn med billeder om konkrete goddag- og farvelssituationer.



Spillet indeholder, foruden en række spillekort, otte plader, der alle beskæftiger sig med situationer, hvor man siger goddag eller farvel. Det kan fx være om morgenen, i børnehaven, når der skal flyttes, når et barn kommer til verden, eller når nogen dør.

Spillet indeholder desuden et informationshæfte, der giver information og opfordrer til samtale mellem børn og voksne undervejs i spillet. Målet har været at skabe et børnespil, som udover at underholde giver børn mulighed for – ud fra et meget overskueligt spillekoncept – konkret at sætte deres egne ord på spillets plader og kort og på de mange forskellige situationer og følelser, der er forbundet med at sige enten goddag eller farvel.

Gyldendals Pædagogiske Bogklub har i et af deres medlemsblade haft spillet som månedens ”bog”. Spillet kan også købes i forskellige butikker landet over til en pris á 199,- kr. samt på Four Esses’ hjemmeside.

Four Esses har igennem mange år udviklet pædagogiske børne- og familiespil både til DR og førende firmaer m.m. men specielt til deres eget opbyggede brand Little Storm, som er et af Danmarks mest solgte børnespil. Målgruppen for Little Storm spillene er børn i alderen 2½ år og opefter.

Spillene er dialogspil om vigtige emner for barnet såsom søvn (Little Storm siger godnat), mad (Little Storm laver madpakke), hygiejne (Little Storm på badeværelset) osv. Flere daginstitutioner bruger spillene.

Landsforeningen Liv&Død har hovedsagligt bidraget med:

- Indhold til informationshæftet vedr. temaet begravelser/bisættelser og alt hvad der hører med til dette emne.
- Vi reklamerer for spillet på Liv&Døds hjemmeside.
- Landsforeningen Liv&Døds logo bruges i markedsføringen af spillet.
- Vi står til rådighed som videntcenter for telefoniske henvendelser fra brugere af spillet.
- Vi afholdt en mindre reception ved lancering af spillet i december 2013.

Mindebog – Til minde om

Bogen ”Til minde om...en mindebog til børn og unge, der har mistet”

Landsforeningen Liv&Død har tidligere været med til at støtte udgivelsen af ”Til minde om...”. Den er genoptrykt i en ny udgave, og vores støtte består denne gang i, at vi har købt 100 bøger, og at vi reklamerer for bogen på vores hjemmeside.

Bogen er til personer, der har mistet en nærtstående, og som ønsker at skabe et varigt og levende minde om afdøde. Bogen kan udfyldes af én person, men den lægger op til, at familie, venner, bekendte, kolleger og andre kan bidrage til det nuancerede minde om afdøde, som kan gives videre til andre generationer.

I Landsforeningen Liv&Død udleverer vi bogen til børn, der har mistet enten en forælder eller en søskende. Det gør vi via Begravelse Danmarks bedemænd, der har haft kontakt med de pågældende familier.



Min Sidste Vilje

Genoptryk af Min Sidste Vilje

I forbindelse med genoptryk af Min Sidste Vilje har vi med baggrund i den sidste tids interesse for emnet ”digital arv” tilføjet information om dette, ligesom vi har benyttet lejligheden til at justere enkelte af de øvrige tekster.

I hele 2013 sendte vi 2.665 ”Min Sidste Vilje” gratis til folk, der bestilte vores formular. Den kan bestilles på vores hjemmeside og downloades samme sted. Den kan også bestilles ved telefonisk henvendelse på 33 36 49 70.

Per 15. maj 2014 har vi sendt 691 ”Min Sidste Vilje” ud til danskere landet rundt. Det anbefales at opbevare den udfyldte formular privat samt at give en kopi til de nærmeste pårørende.

Kommunikation og synliggørelse af Liv&Død

Oplæg på symposium afholdt af Hospicegården Filadelfia

Den 17. september 2013 deltog sekretariatschef Kirsten Søndergaard med et oplæg på et symposium afholdt af og på Hospicegården Filadelfia i Dianalund. Symposiet var for alle interesserede med et max. deltagerantal på 100 personer, hvilket der også var til stede.

Temaet var: **”Døden - et ubekræftet rygte”**

Kirsten deltog med et oplæg med titlen ”Aftabuisering af døden – er første skridt på vejen til en værdig afsked med livet”.

De øvrige fire oplæg var som følgende:

”Døden er ikke det værste vi har”, v/ Jacob Birkler, Formand for Etisk Råd.

”Døden – kan vi leve med det?” v/Ole Bo Hansen, Specialansvarlig overlæge, smerteklinikken Holbæk Sygehus.

”At finde glæde i den værste sorg”, v/ Ole Michelsen, filmanmelder, journalist, foredragsholder og debattør.

Oplæg om ”Livstestamentet”

Den 20. november 2013 afholdt sekretariatschef Kirsten Søndergaard et oplæg om ”Livstestamentet” for Skt. Joseph Søstrene i Hellerup.

Input til artikel om digital arv og døden på facebook

Landsforeningen Liv&Død har bidraget med input til en artikel i Ældre Sagen – Nyt. Artiklen omhandler de digitale efterladenskaber, som de fleste af os efterlader, når vi en dag dør. På hjemmesiden har vi igennem længere tid haft en temaside om døden og digital arv, herunder Facebook. På hjemmesiden informerer vi blandt andet om, hvordan en Facebookside efter ens død kan ændres til en mindeside, eller hvordan man kan få den slettet.

Announce om Min Sidste Vilje

Landsforeningen Liv&Død har haft en annonce om Min Sidste Vilje i følgende medier:

- Jyllandspostens Temamagasin, Seniorliv, den 29. november 2013
- Dansk Handicap Forbund, København-afdelingens medlemsblad nr. 4, december 2013
- Helse, nr. 4., april 2014

MIN SIDSTE VILJE

En hjælp til dig og dine efterladte



Ved at udfylde Min Sidste Vilje hjælper du dine nærmeste med at træffe de mange valg, der er nødvendige, når der skal planlægges en begravelse eller bisættelse.

Download formulæren på livogdoed.dk eller ring efter et gratis eksemplar på tlf. 33 36 49 70



Announce om Funebariet

I magasinet Skolen nr. 2, april 2014 var der, som i 2013, et tema om udflugter og skolerejser for skolesøgende børn. Derfor indrykkede vi en annonce om Funebariet:

Gør det nemmere at tale om døden



Besøg Funebariet – videntcenter om død og begravelse

Vi kommer alle i kontakt med døden. Og vi glemmer ofte, at børn kan opleve døden fra en tidlig alder og stå helt uforstående, når et nærtstående familiemedlem dør.

I Funebariet kan man få svar på mange af de spørgsmål, der melder sig, når det drejer sig om døden.

- Hvad sker der, når man dør?
- Hvad laver bedemanden?
- Hvad kan man lægge med i kisten?

Et besøg kan være en god og håndgribelig start på en dialog om livet og døden. Mange lærere og præster besøger Funebariet med deres klasser i forbindelse med en temauge eller konfirmationsforberedelsen.

Læs mere om Funebariet på www.livogdoed.dk
Rundvisning kan bestilles på tlf. 33 36 49 70.

Funebariet
Videntcenter om død og begravelse
Nikolaj Plads 27, 1067 København K
Tlf.: 33 36 49 70
E-mail: info@livogdoed.dk



Repræsentantskabsmøde og årsmøde

Landsforeningens øverste myndighed er Repræsentantskabet. Den 4. april afholdt foreningen sit årlige repræsentantskabsmøde. På mødet blev der valgt tre nye medlemmer, Allan Holmgren (psykolog, direktør og ejer af Dispuk) og Rikke Høgsted (cand. psych., direktør i Dialog mod Vold og medejer af firmaet Høgsted og Middelbo) og Eva Fryklund (provstisekretær i Bispebjerg-Brønshøj Provsti).

Tre repræsentantskabsmedlemmer, Lilian Zøllner, Hanne Aagaard og Jette Søe udtrådte, og vi takker for deres hidtidige arbejde og deltagelse i repræsentantskabet.

Det nye repræsentantskab består af:

- Inge Nesgaard, arbejdsmarkedschef, Aalborg (formand)
- Stig Lynghøj Nielsen, advokat, Hørsholm (næstformand)
- Jørgen Secher, selvstændig, Kolding
- Michael Hviid Jacobsen, professor, ph.d., Aalborg Universitet
- Ole J. Hartling, ledende overlæge, Vejle Sygehus
- Tove Kirsten Krogh, Aalborg
- Ane Bonderup, afdelingsleder, Palliativ Afdeling, Aarhus Universitetshospital
- Vibeke Iversen, kontorchef, Københavns Kommune
- Connie Engelund, direktør, Holmegårdsparken, Charlottenlund
- Gitte Lunding, centerleder i Kulturcentret ASSISTENS, VidensPædagogisk AktivitetsCenter, VPAC, København
- Karen Marie Dalgaard, forsker ved Palliativt Videncenter, København
- Trille Skjelborg, fotograf, Frederiksberg
- Christian Juul Busch, hospitalspræst, Rigshospitalet, København
- Gorm Thusgaard, praktiserende læge i Hellerup, samt lægefaglig konsulent på Hospice Skt. Lukas i Hellerup
- Jes Dige, projektleder & pædagogisk/psykologisk konsulent, Projekt OmSorg, Kræftens Bekæmpelse
- Allan Holmgren, psykolog, direktør og ejer af Dispuk
- Rikke Høgsted, cand. psych., direktør i Dialog mod Vold og medejer af firmaet Høgsted og Middelbo
- Eva Fryklund, provstisekretær i Bispebjerg-Brønshøj Provsti

Traditionen tro mødtes repræsentantskabet til årsmødet, hvor der var tre oplæg, som blev efterfulgt af spørgsmål og en dialog mellem repræsentantskabet og de tre oplægsholdere. De tre oplæg var følgende:

- **Døden i den digitale tidsalder, ”digital arv”,**
ved Astrid Waagstein, cand.it fra Københavns Universitet.
- **Livsfortælling i det palliative felt – introduktion til værdighedssamtaler**
ved Lise Jul Houmann, psykolog og ph.d.
- **Sorgen – den nødvendige fortælling**
ved Christian Juul Busch, hospitalspræst ved Rigshospitalet.

Bestyrelsen i Landsforeningen Liv&Død vil i juni måned tage stilling til, hvordan Liv&Død eventuelt kan arbejde videre med de ovenstående temaer. Vi har eksempelvis allerede to temasider om den digitale arv, herunder Facebook, på vores hjemmeside.



Mere information om Landsforeningen Liv&Døds aktiviteter

Du kan altid orientere dig om vores tiltag og aktiviteter på hjemmesiden www.livogdoed.dk, hvor du også kan finde mere information om repræsentantskabet og bestyrelsen. På hjemmesiden kan du downloade eller bestille eksemplarer af vores pjecer og brochurer. Du er naturligvis også altid velkommen til at kontakte os på tlf. 33 36 49 70 eller via e-mail på info@livogdoed.dk